

Reģionu komitejas atzinums “Inovācijas ilgtspējīgai izaugsmei: Eiropas bioekonomika”

(2013/C 17/09)

REĢIONU KOMITEJA norāda, ka

- dzīvības zinātnes un biotehnoloģija ievērojami sekmē virzību uz nozīmīgākajiem ES politikas mērķiem veselības, ilgtspējīgas attīstības, ekonomikas attīstības un darba vietu radīšanas jomā;
- pāreja uz bioekonomiku ir priekšnoteikums, lai Eiropa šajā jomā kļūtu par vadošo pasaulē, īpaši attiecībā uz inovāciju un konkurētspēju;
- programmā “Apvārsnis 2020” bioekonomika ir minēta kā “sabiedrības problēma”, un šādas ekonomikas veidošanai, nodrošinātībai ar pārtiku un ilgtspējīgai lauksaimniecībai Komisija ir ierosinājusi budžetu 4,5 miljardu EUR apmērā; RK to vērtē atzinīgi;
- paies vismaz 25 gadi, kamēr bioekonomika varēs konkurēt ar fosilo resursu ekonomiku, un tam ir vajadzīgi ilgtermiņa ieguldījumi (izstrādē un pētniecībā), stratēģijas (pēc 2020. gada) un sadarbība starp visiem iesaistītajiem dalībniekiem visā vērtību ķēdē, lai sadarbojoties tālāk nodotu zināšanas;
- bioekonomika radīs jaunas iespējas uzņēmējdarbībai un inovācijai Eiropas vērtību ķēdē, tostarp lauksaimniecības nozarē;
- liela nozīme ir teritoriālās plānošanas politikas instrumentiem, kas ļauj saglabāt lauksaimniecībā un mežsaimniecībā izmantojamās platības;
- Komisijas ierosinātajā rīcības plānā nav ietverti nekādi pasākumi dabas resursu efektīvākai izmantošanai.

Ziņotājs	Rogier VAN DER SANDE (NL/ALDE), Dienvidholandes provinces pārstāvības padomes loceklis
Atsauces dokuments	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Inovācijas ilgtspējīgai izaugsmei: Eiropas bioekonomika"
	COM(2012) 60 final

I. REĢIONU KOMITEJA

Svarīgākie vēstījumi

1. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas (turpmāk Komisijas) paziņojumu, kurā ir ierosināta virzība uz atjaunojamo resursu plašāku un ilgtspējīgāku izmantošanu un aicināts ar pētniecības un inovāciju atbalstu realizēt pāreju no fosilo resursu sabiedrības uz bioresursu sabiedrību;

2. atbalsta Komisijas viedokli, ka bioekonomika ir svarīgs gudras un videi draudzīgas izaugsmes elements, kas sekmē stratēģijas "Eiropa 2020" un tās pamatiniciatīvu "Inovācijas savienība" un "Resursu ziņā efektīva Eiropa" mērķu sasniegšanu; uzsver, ka dzīvības zinātnes un biotehnoloģija ievērojami sekmē virzību uz nozīmīgākajiem ES politikas mērķiem veselības, ilgtspējīgas attīstības, ekonomikas attīstības un darba vietu radīšanas jomā ⁽¹⁾;

3. atzīst, ka pāreja uz bioekonomiku ir priekšnoteikums, lai Eiropa šajā jomā kļūtu par vadošo pasaulē, īpaši attiecībā uz inovāciju un konkurētspēju; uzsver, ka bioekonomika sniedz lielas iespējas darba vietu radīšanā, un ne tikai lauksaimniecības nozarēs; norāda, ka pasaules dabas resursi izsīkst un Eiropai vajadzēs rīkoties ātrāk, lai bioekonomikas jomā saglabātu konkurētspēju, jo citas pasaules valstis ievieš līdzīgas stratēģijas un aktīvi stimulē tirgus iniciatīvas (piemēram, Ķīna, ASV); uzskata, ka Eiropā bioekonomikas atbalstam jāsteno spēcīgi Eiropas līmeņa pasākumi, pamatojoties uz inovāciju;

4. uzskata, ka paziņojumā izklāstītajā rīcības plānā trūkst praktisku pasākumu un instrumentu, lai novērstu iespējamus šķēršļus vai riskus pārejā uz bioekonomiku; īpaša uzmanība būtu jāpievērš noteikumiem, kas pārklājas vai ir pretrunā, un riska kapitāla pieejamībai;

5. atzinīgi vērtē to, ka programmā "Apvārsnis 2020" ⁽²⁾ bioekonomika ir minēta kā "sabiedrības problēma", un šādas ekonomikas veidošanai, nodrošinātībai ar pārtiku un ilgtspējīgai lauksaimniecībai Komisija ir ierosinājusi budžetu 4,5 miljardu EUR

apmērā. Tas dod iespēju īstenot inovatīvus pasākumus tādās jomās kā nodrošinātība ar pārtiku, dabas resursu deficīts, ilgtspējīga lauksaimniecība, atkarība no fosilajiem resursiem, augsnes auglība un klimata pārmaiņas, vienlaikus panākot ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi; tomēr norāda, ka minēto līdzekļu piešķiršana tikai nozarēm, kā nodrošinātība ar pārtiku, ilgtspējīga lauksaimniecība, jūras zinātniskā un tehniskā pētniecība un bioekonomika, ir liels ierobežojums salīdzinājumā ar nozarēm, kas Komisijas paziņojumā norādītas kā bioekonomikas nozares; uzsver, ka paies vismaz 25 gadi, kamēr bioekonomika varēs konkurēt ar fosilo resursu ekonomiku, un tam ir vajadzīgi ilgtermiņa ieguldījumi (izstrādē un pētniecībā), stratēģijas (pēc 2020. gada) un sadarbība starp visiem iesaistītajiem dalībniekiem visā vērtību ķēdē, lai sadarbojoties tālāk nodotu zināšanas;

6. uzskata, ka, ņemot vērā pāreju no fosilo resursu ekonomikas uz bioekonomiku, lauksaimniecības nozare, kas garantē nodrošinātību ar pārtiku, varētu kļūt par dažādu (nepārtikas) bioproduktu piegādātāju, vienlaikus nezaudējot savu galveno lomu kā pārtikas piegādātāja — tas savukārt ļautu veidot daudz ilgtspējīgāku lauksaimniecības nozari. Bioekonomika radīs jaunas iespējas uzņēmējdarbībai un inovācijai Eiropas vērtību ķēdē, tostarp lauksaimniecības nozarē; uzskata: lai optimāli izmantotu dabas resursus, vajadzīga lauksaimniecības, bioekonomikas un zinātnes cieša mijiedarbība ⁽³⁾, kas ļautu izveidot ilgtspējīgu un efektīvāku lauksaimniecības nozari. Primārās ražošanas intensitātes palielināšana nedrīkst būt pretrunā ilgtspējas principam, tāpēc Komiteja uzsver, ka liela nozīme ir teritoriālās plānošanas politikas instrumentiem, kas ļauj saglabāt lauksaimniecībā un mežsaimniecībā izmantojamās platības;

7. atbalsta šādu viedokli: lai paātrinātu pāreju uz ilgtspējīgu Eiropas bioekonomiku, priekšnoteikumi ir droša un pietiekama ilgtspējīgu un augstas kvalitātes bioproduktu piegāde, kā arī resursu ziņā efektīvas primārās ražošanas sistēmas; norāda, ka Komisijas ierosinātajā rīcības plānā nav ietverti nekādi pasākumi dabas resursu efektīvākai izmantošanai;

⁽¹⁾ CdR 174/2007 fin.

⁽²⁾ COM(2011) 808 final.

⁽³⁾ CdR 1749/2012 (NAT-V-022).

(Starpnozaru) bioekonomikas ieviešana

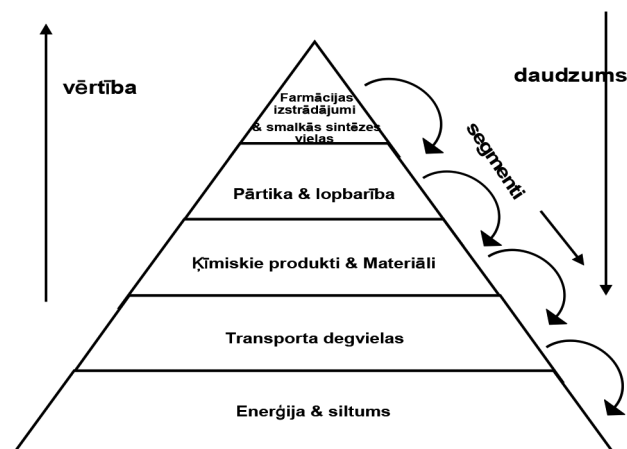
8. uzsver, ka bioekonomikas jomai jāpievēršas vairāk, t. i., vairāk jāpievēršas stratēģijām un politikai, noteikumiem un iniciatīvām; uzsver, ka jānodrošina pastāvīga koordinācija, jānosaka skaidras politiskas saistības un vairāk jāintegrē Eiropas politikas ("Apvāršnis 2020", kohēzijas politika, KLP, Atjaunojamo energoresursu direktīva, Pamatdirektīva par atkritumiem) un nozares, lai izvairītos no pretrunām politikas mērķos un nodrošinātu vienādus darbības nosacījumus visiem dalībniekiem;

9. atzinīgi vērtē Komisijas centienus un mērķi bioekonomikas jomā izstrādāt integrētu, starpnozaru un starpdisciplīnu pieeju politikas veidošanai; atzīmē, ka Komisijai aktīvi jākoordinē politika un ka centienos tomēr nav ņemts vērā īstenošanas līmenis, kāds praksē vajadzīgs reģionālajā un vietējā līmenī;

10. atbalsta Komisijas mēģinājumu noteikt kopēju un plašu bioekonomikas definīciju; uzskata, ka, ņemot vērā bioekonomikai piemītošo starpnozaru raksturu, dažādiem Eiropas, valstu un reģionālajiem dalībniekiem, kas darbojas bioekonomikas jomā, uzskati par definīcijas saturu var būt atšķirīgi; ierosina, ka biomasas piramīdu (1. attēls) (⁴) varētu izmantot, lai struktūrētākā veidā apspriestu vērtības un biomasas vēlamo izmantošanu;

11. uzskata, ka Eiropai, pamatojoties uz dažādiem biomasas piramīdas segmentiem (skatīt 1. attēlu), vajadzētu attīstīt un īstenot pašai savu skaidru un ilgtermiņa bioekonomikas redzējumu, kurā augstākiem segmentiem ir augstākas vērtības; uzskata, ka Eiropai vajadzētu īstenot "vērtību stratēģiju", kurā koncentrējas uz biomasas piramīdas augstākiem segmentiem un priekšroka ir dota otrās un vēlāk arī trešās paaudzes biomasas izmantošanai (⁵); atzīst, ka ieguldījumi pirmās paaudzes biomasā ir vajadzīgs solis pārejā uz otrās un vēlāk arī trešās

paaudzes biomasu; uzskata, ka šie Eiropas mērķi jāiekļauj visās starpnozaru politikās, kas saistītas ar bioekonomiku;

1. attēls: biomasas piramīda

12. uzskata, ka Eiropai vajadzētu uzņemties un saglabāt vadošo lomu šādās jomās: ilgtspējas kritēriju izstrāde, lai optimizētu biomasas (atjaunojamo bioloģisko resursu) piegādi un pieprasījumu; zemes ilgtspējīgas izmantošanas veicināšana; debates un pasākumi saistībā ar lauksaimniecības jomas palielinātu ražošanas spēju un otrās un vēlāk arī trešās paaudzes biomasas paātrinātu izmantošanu; pasākumi, kuru mērķis ir samazināt negatīvo ietekmi, ko rada pirmās paaudzes biomasas neilgtspējīga izmantošana; debates par tematu "Pārtika versus degviela";

13. iesaka Komisijai izstrādāt kopēju bioekonomikas ceļvedi, kurā ir iekļauta analīze par nākamajiem Eiropas bioekonomikas attīstībai nepieciešamajiem pasākumiem, ņemot vērā "vērtību ķēdes" pieeju un pašreizējo darbu (Eiropas Tehnoloģiju platformas, darbu Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijā (ESAO) u. c.); aicina iekļaut praktiskus pasākumus un instrumentus, vienlaikus ņemot vērā reģionu dažādību un īpatnības; uzsver starpreģionu sadarbības potenciālu vērtību ķēdē;

14. norāda, ka bioekonomika aptver vairākas Komisijas kompetencē esošas politikas jomas. Tāpēc, lai atvieglotu piekļuvi ES iniciatīvām un programmām bioekonomikas jomā, Komiteja ierosina vienas institūcijas pieeju, saskaņā ar ko pieprasījumus apstrādā viena Komisijas struktūrvienība;

(⁴) Ziņojums "De EcOPYramide — Biomassa beter benutten" (Derksen et al., 2008) un kopsavilkums angļu valodā "The EcOPYramid – better biomass efficiency" (<http://www.innovatienetwerk.org/en/bibliotheek/rapporten/342/DeEcOPYramide>).

(⁵) Kopumā jāatzīmē, ka pirmās paaudzes biodegvielu ražo no pārtikas kultūrām (piemēram, kvieši, kukurūza), eļļas kultūrām (piemēram, rapša, palmu eļļa) un cukura kultūrām (piemēram, cukurbietes, cukurniedres), izmantojot pārbaudītas tehnoloģijas. Otrās paaudzes biodegvielu ražo no šķiedrmatēriāliem (lignocelulozes izejvielām) un lauksaimniecības atlikumiem vai īpaši kultivētiem augiem (kas nav paredzēti pārtikas ražošanai); trešās paaudzes biodegvielu var definēt kā kultivētu biomasu, kas ir ļoti efektīva gaismas un augsnes izmantošanas ziņā, bet nav iegūta no pārtikas kultūrām. Labākais šādas biodegvielas piemērs ir aļģes, no kurām iegūst eļļu un citus augstvērtīgus produktus. Skatīt, piemēram, šeit: <http://www.biofuelstp.eu/fuelproduction.html>

Daudzlīmeņu pārvaldības instrumenti un subsidiaritāte

15. atzinīgi vērtē to, ka Komisijas paziņojumā ir ņemta vērā bioekonomikas reģionālā dimensija, un uzskata, ka paziņojums un visi Bioekonomikas rīcības plānā iekļautie pasākumi atbilst subsidiaritātes principam;

16. atzīmē, ka Eiropā tikai dažas dalībvalstis ir īstenojušas pasākumus bioekonomikas atbalstam un ka stratēģijas šajā jomā galvenokārt izstrādā valstu valdības. Labs piemērs ir kopējā reģionālā bioekonomikas stratēģija, ko izstrādājusi *Biobased Delta Europe* (dienvidrietumu Nīderlande un Flandrija). Komiteja uzskata, ka ir vajadzīga integrēta sistēma un Eiropas pieeja, kas vairāk orientēta uz sadarbību; uzskata, ka jāstiprina vietējās un reģionālās iniciatīvas, visos sadarbības līmeņos (ES, valstu, reģionālajā, vietējā) īstenojot bioekonomikas stratēģijas un koordinējot starpnozaru pasākumus. ES, valstu un reģionālajā līmenī vajadzētu izveidot mehānismus, lai koordinētu visas attiecīgās ar bioekonomiku saistītās (starpnozaru) politikas jomas;

17. atbalsta Komisijas priekšlikumu izveidot Bioekonomikas darba grupu, lai palīdzētu palielināt sinerģiju un saskaņotību starp rīcībpolitikām un apspriestu un novērtētu ar bioekonomikas jomu saistīto politikas pasākumu reālo ietekmi; uzskata, ka darba grupas konkrētie uzdevumi tomēr nav skaidri, un nav skaidrs arī tas, kā tā darbosies praksē un kā tiks iesaistīti reģioni; uzsver, ka šai darba grupai jābūt daudzu iesaistīto dalībnieku forumam, kur pārstāvji pulcējas “trīskāršās spirāles” sastāvā (uzņēmumi, pētniecības institūti un VRP), lai dalītos ar zināšanām, idejām un apspriestu risinājumus bioresursu sabiedrības attīstīšanai, kā arī praktiskus pasākumus pārejā no fosilo resursu ekonomikas uz bioekonomiku; uzskata, ka forumā jābūt labi pārstāvētām daudzām nozarēm, lai bioekonomikas jomā labāk varētu piemērot starpnozaru pieeju;

18. uzskata, ka valstu, reģionālo un vietējo bioekonomikas forumu darbība un loma var atšķirties; aicina Komisiju izstrādāt īpašas vadlīnijas, kurās izklāstīti valstu, reģionālo un vietējo bioekonomikas forumu uzdevumi; uzsver, ka bioekonomikas darba grupām vajadzētu veikt politiskās, zinātnes un uzņēmējdarbības jomas savstarpēju koordināciju, lai varētu vienoties par pasākumiem, kas īstenojami pirmskonkurences posmā; aicina piemērot pieeju, kuras pamatā ir vietas princips, ņemot vērā attiecīgos ģeogrāfiskos, attīstības, vides un reģionālos apstākļus un prioritātes un reģionālās iniciatīvas, kas jau tiek īstenotas; uzskata, ka katram reģionam jāpiemēro sava pieeja un jāizstrādā sava reģionālā bioekonomikas stratēģija;

19. uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir būtiska loma bioekonomikas izveidē un attīstīšanā; atzīst, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir būtiska nozīme to

risku un iespējamo šķēršļu noteikšanā, kas kavē īstenošanu vietējā līmenī, un tāpēc atbalsta to aktīvu iesaistīšanos un līdzdalību bioekonomikas darba grupas izveidē, organizēšanā un darbā; aicina Komisiju nodrošināt pietiekamu elastīgumu un precizēt reģionālo un/vai valsts darba grupu uzdevumus un lomu un precizēt to, kā darba grupas mijiedarbosies un kā reģionālo un/vai vietējo pieredzi ņems vērā ES bioekonomikas darba grupa;

20. uzskata, ka pārejas uz bioekonomiku sekmīgums būs atkarīgs no pilsoniskās sabiedrības aktīvas līdzdalības plānošanā un īstenošanā; uzsver sabiedrības informētības nozīmi; rosina Komisiju uzsvērt saikni starp zinātni, sabiedrību un politikas veidošanu un uzsvērt vietējo un reģionālo pašvaldību svarīgo lomu minētajā pārejā;

21. uzskata, ka pāreja uz bioekonomiku būs sekmīga tikai “bioresursu sabiedrībā”; tāpēc tās ierosinājums ir tāds, ka NVO un pilsoniskās sabiedrības organizācijām būtu jāpiešķir nozīmīga loma pārejas sākotnējos posmos un ka tām jābūt pārstāvētām darba grupās;

22. uzsver bioekonomikas potenciālu izaugsmē un darba vietu radīšanā Eiropā; šajā sakarā uzskata, ka vajadzīgs augsti kvalificēts darbaspēks, lai attīstītu inovācijas un zināšanu bāzi, kas ir bioekonomikas pamatā. Komiteja uzsver: ir svarīgi attīstīt pamatizglītības, profesionālās un augstākās izglītības mācību programmas un tajās vairāk pievērsties bioekonomikai, izmantojot programmas un kursus, kas attiecas uz lauksaimniecību, ķīmiju un pārtikas nozari. Tomēr saskaņā ar LESD 165. pantu izglītība ir dalībvalstu kompetencē, un tāpēc šajā jomā nevar noteikt prasības ES līmenī;

23. uzskata, ka būtiska ir sadarbība, kuras pamatā ir “trīskāršās spirāles” koncepts, lai nodrošinātu inovāciju un zināšanu vērtības paaugstināšanu bioekonomikā. Arī “trīskāršās spirāles” konceptam nepieciešama modernizācija, un tas jāpilnveido tā, lai reģionālās inovāciju ekosistēmas varētu darboties efektīvi. Aplūkojamā jomā neapšaubāmi labumu dod plaša, pozitīva iedzīvotāju līdzdalība, un tāpēc tai ir visas iespējas kļūt par Eiropas līderi, kas nodrošina gan uz intensīvu pētniecību, gan vienlaikus arī uz lietotāju orientētu inovāciju;

Ilgspējīga bioekonomika iekšējā un globālajā tirgū

24. uzsver publiskā un privātā sektora partnerību svarīgo lomu pārejas uz bioekonomiku paātrināšanā; uzskata, ka MVU ir būtiska loma zinātnisko pētījumu pārvēršanā lietojumos un ieviešanā tirgū jaunu produktu vai tehnoloģiju veidā; reģionālo MVU loma inovācijā ir jāuzsver pastāvīgi, un to darbības stimulešanai ir vajadzīgs spēcīgs un strukturēts atbalsts;

25. uzskata, ka ir jāatvieglo MVU piekļuve finansējumam, piešķirot finansējumu ieguldījumiem uzņēmējdarbības uzsākšanā, nodrošinot riska kapitālu un atbalstot tehnoloģiju tālāknodošanu, un bioekonomikas jomā ir vajadzīgs vienkāršāks regulējums un zināšanas jāizmanto praksē; ierosina, ka vajadzētu izveidot MVU darba grupu, lai sniegtu padomus Bioekonomikas darba grupai un nodrošinātu uz uzņēmējdarbību orientētu pieeju;

26. pauž bažas, ka pašreizējā politiskā un saimnieciskā sistēma Eiropas Savienībā nesekmē biomasas kā izejvielas vai materiāla izmantošanu rūpniecībā;

27. uzsver, ka pārejai uz bioekonomiku jānorit saskaņoti ar iekšējā tirgus īstenošanu un tirdzniecības politiku;

Reģionāli piemēri un finansēšanas instrumenti

28. atzinīgi vērtē to, ka ir izveidojušies vadoši Eiropas reģionu tīkli un klasteri bioekonomikas jomā, piemēram, sadarbība starp Flandriju (Beļģija) un Nīderlandes dienvidrietumu reģionu, kā arī piemēri Francijas ziemeļrietumu reģionā, Reinas-Vestfālenes ziemeļu reģionā (Vācija), Helsinku reģionā (Somija), Štīrijā (Austrija) un iniciatīvas Zviedrijā, Igaunijā un Ungārijā; aicina Komisiju atbalstīt šādus tīklus un klasterus, lai sekmētu pieredzes apmaiņu un projektu pieteikumu kopīgu izskatīšanu ar citiem Eiropas reģioniem un to iesaistīšanu bioekonomikas darba grupā; uzskata, ka ir svarīgi savstarpēji apmainīties ar pieredzi par ieguldījumu fondu izveidi un tehnoloģiju tālāknodošanu;

29. uzskata, ka bioresursu sabiedrības izveidē ir svarīgi īstenot augšupējas iniciatīvas un ka ir būtiski piemērot uz uzņēmējdarbību un pieprasījumu orientētu pieeju, kuru papildina lejupēja pieeja, ko nosaka valsts struktūras;

30. atzīmē, ka būtu jādod iespēja biomasu ražojošajiem reģioniem izmantot tehnoloģiju inovācijas un tos nevajadzētu uzskatīt tikai par biomasas piegādātājiem; tāpēc īpaša uzmanība ir jāpievērš tehnoloģiju tālāknodošanai un zināšanu pārņemšanai praksē; uzskata, ka ir svarīga cieša saikne starp pilsētu un lauksaimniecības reģioniem, lai varētu tālāknodot tehnoloģijas un pārņemt zināšanas;

31. uzskata, ka daļa KLP līdzekļu būtu jāpiešķir — saistībā ar programmu “Apvārnis 2020” — Eiropas Inovācijas partnerībai lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas jomā, lai novērstu plaisu starp pētniecību un izstrādi un lauksaimniecības praksī un tādējādi palielinātu zināšanu bāzi un uzlabotu zināšanu nodošanu izmantošanai praksē⁽⁶⁾;

⁽⁶⁾ Reģionu komitejas atzinums (projekta stadijā) “Eiropas inovācijas partnerība “Lauksaimniecības ražīgums un ilgtspēja”, CdR 1749/2012 (NAT-V-022).

32. pauž priekšlikumu, ka Komisijai būtu jāatvieglo iespējas apkopot un apzināt reģionālo klasteru un reģionu paraugpraksi, pašreizējos pasākumus un pieejamos bioproduktus, pamatojoties uz paveikto darbu un iegūtajiem rezultātiem pašreizējās programmās, piemēram, ABC-Europe, Uzņēmējdarbības ĢD finansēta programma “Cluster-IP”⁽⁷⁾, kā arī programma “Interreg” reģionālās politikas ietvaros un programma “Zināšanu reģioni” Septītās pētniecības pamatprogrammas ietvaros⁽⁸⁾; turklāt Komisijai vajadzētu sekmēt plānošanu, kas aptver vairākus fondus;

33. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu, ka daļa no Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļiem jānovirza zemu oglekļa emisiju projektiem, kas paredzēti mazāk attīstītiem reģioniem, attīstītiem pārejas reģioniem un bagātākajiem reģioniem; uzskata, ka tas pozitīvi ietekmēs Eiropas pāreju uz biorekursu sabiedrību; uzsver pārdomātas specializācijas stratēģiju (*Smart Specialisation Strategies — S3*) potenciālu sekmēt to, ka reģioni bioekonomikas jomā piemēro stratēģiskāku un integrētāku pieeju;

34. ierosina, ka būtu jāatbalsta bioekonomikas jomā progresējuši reģioni, lai tie sadarbībā ar mazāk progresējušiem reģioniem īstenotu pasākumus, kas nepieciešami bioekonomikas vērtību ķēdes veidošanai; uzskata, ka vairāk un mazāk progresējušiem reģioniem vajadzētu kopīgi veicināt eksperimentālas ražotnes, kurās (jauni) uzņēmumi var izmēģināt jaunus produktus aizsargātā vidē; uzskata, ka pieeja “pakāpieni uz izcilību” sekmētu resursu efektīvu izmantošanu, vienlaikus veicinot kohēziju; atbalsta tādas iniciatīvas kā “Zināšanu reģioni”, kas ir lietderīgs instruments zināšanu apmaiņai, aktīvi veicina pētījumu rezultātu ieviešanu un reālu izmantošanu reģionos, kā arī stimulē ciešāku sadarbību pētniecības jomā;

35. pauž pārliecību, ka zināšanu un inovāciju kopienas (ZIK) un reģionālās inovācijas un īstenošanas kopienas (*Regional Implementation and Innovation Communities — RIC*) risina sabiedrības ilgtermiņa problēmas un apzina un izmanto jaunas iespējas inovācijai Eiropā; tāpēc aicina Komisiju zināšanu un inovāciju kopienu izveides jaunajā posmā no 2014. gada līdz 2020. gadam izveidot bioekonomikas ZIK⁽⁹⁾;

⁽⁷⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/biotechnology/index_en.htm un <http://www.europe-innova.eu/web/guest/cluster-cooperation/cluster-innovation-platform>.

⁽⁸⁾ <ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/fp7/kbbe/docs/regional-biotech-report.pdf>, http://cordis.europa.eu/fp7/kbbe/library_en.html.

⁽⁹⁾ Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT) un tā zināšanu un inovāciju kopienas (ZIK) dažādās jomās 2014. gadā pievērsīsies ar bioekonomiku saistītiem jautājumiem, īpaši, ņemot vērā ierosināto ZIK “Pārtika nākotnei”, skatīt COM(2012) 60 final; bioekonomika aptver ne tikai pārtikas, bet arī citus produktus. Kā bioekonomikas vērtību ķēdes daļu ir svarīgi iekļaut arī nepārtikas komponentus.

36. ņemot vērā iepriekš minēto, uzskata, ka visiem Eiropas, valstu, reģionālajiem un vietējiem dalībniekiem steidzami jāattīsta zemu oglekļa emisiju ekonomika/bioekonomika. Lai noteiktu ceļu uz šo mērķi un to īstenotu praksē, kardināli jāmaina sabiedrības domāšanas un rīcības veids. Tā kā reģioni ir galvenie īstenotāji praksē, RK piedāvā savas īpašās zināšanas un pauž vēlmi cieši sadarboties ar Komisiju, lai Eiropā bioekonomikas stratēģiju ievirzītu nākamajā posmā;

37. Komiteja aicina Komisiju ES līmenī īstenot šādus pasākumus:

- a. tālāk attīstīt bioekonomikas stratēģiju (izmantojot “trīskāršās spirāles” struktūru), koncentrējoties uz biomasas piramīdas augstākiem līmeņiem; izveidot Bioekonomikas darba grupu, kurā iekļauti pārstāvji no uzņēmējdarbības vides, zināšanu institūtiem un sabiedriskajām struktūrām (reģionālajā, valstu un ES līmenī);
- b. bioekonomikas jomā attīstīt integrētu pieeju, kuras īstenošanai nepieciešama un kuras pamatā ir daudzu fondu stratēģija reģionālajā un Eiropas līmenī (“Apvārsnis 2020”, kohēzijas politika, KLP, enerģijas politika);
- c. reģionos informēt sabiedrību par nepieciešamību izveidot bioekonomiku un iespējām, ko tā sniedz;
- d. integrēto pieeju bioekonomikai balstīt uz stimulējošiem noteikumiem un pasākumiem, kas nav pretrunīgi (izmantojot sertifikācijas sistēmas, integrētas un pielāgotas pētniecības un izstrādes programmas vairākos ģenerāldirektorātos), un reģioniem dot iespējas pašiem izstrādāt savas stratēģijas bioekonomikas jomā un pašiem izstrādāt pārdomātas specializācijas stratēģijas;

un attīstīt Eiropas stratēģiju, kurā galvenā uzmanība pievērsta

- specializācijai un inovatīvu zināšanu izmantošanai Eiropas bioekonomikas nozarē, lai saglabātu konkurētspēju pasaules mērogā,
- otrās un trešās paaudzes biomasas pētniecībai un attīstīšanai,
- vērtību ķēdēm (no izejvielu ražošanas līdz produktiem, kas gatavi pārdošanai tirgū),
- produktiem ar augstu pievienoto vērtību;

38. Komiteja uzskata, ka reģioni var

- a. apzināt, dokumentēt un piedāvāt paraugpraksi no reģioniem, kas sekmīgi plāno un īsteno bioekonomiku (tās aspektus), un atrast veidus, kā popularizēt un nodot šo praksi citiem reģioniem (pieeja “pakāpieni uz izcilību”),
- b. palīdzēt izveidot “trīskāršās spirāles” struktūras un sniegt ieguldījumu bioekonomikas darba grupās,
- c. ņemot vērā vietējo un reģionālo pašvaldību tuvumu iedzīvotājiem, tās var palielināt informētību par nepieciešamību veidot bioekonomiku un par tās priekšrocībām vietējā un reģionālajā līmenī;
- d. atbalstīt “pakāpienu uz izcilību” veidošanu, sekmējot un rosinot reģionālu sadarbību starp mazāk attīstītiem un vairāk attīstītiem reģioniem un izmantojot vairāku fondu pieejas attiecībā uz Eiropas programmām un projektiem.

Briselē, 2012. gada 30. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO